

התורה הגואלת

ייחוד ענינו האלהי ושליחותו ההיסטורית, במערכת דורותינו הכללישראלית, של האי כהנא רבא וקדישא אמור' הרב זוק"ל, - אשר לפיכך נוצרו והותאמו, ביצירת האישיות הנשמית, גם פליאות הכשרונות ואצילות המדות וגבורת הרוח, - מסתכם ומתבטא הוא בכך: התורה הגואלת. שתי אלה, שהן באות כאחת בתמימותן, כוללות ומפרטות קדושה משולשת, שהיא מפורטת ומבוארת בזה, כשהיא לעצמה, ברוממות עלייתה בקודש אוירא דארץ-ישראל, בפנייתה והדרכתה לתלמידי-חכמים ולכל העם ישראל כולו.

אלו אלהי, אלהי רב

3

ההשגה היותר בהירה חזיה באמת היא הבאה מתוך אמונה שלמה, שבאה עם המחקר הסטורי, וגם קודם לו ואחריו. זאת היא מדת א"א ע"ה שאנו הולכים בדרכיו. והאמין בד', ראש למאמינים. וא"א להשיג שום השגה רוחנית באמת כ"א ע"ה קדושת אמונה שלמה. והחכמה והרחבת הדעת היא רק גורם להשגה ולא עצמותה, וכ"מ שאדם זוכה ביותר להבנם בחדרי ידיעת השי"ת הוא משיג יותר את בהירות השגת חכמת אמונת אומן. וכל עיקר תיקון הדור בכלל ובפרט תלוי בזה, וישועתם של ישראל וכבודם וישועת העולם כולו רק בזה היא תלויה, שכי' שלא יזכו הבריות להרחבת הדעת של קדושת האמונה תהי' כל חכמתם פרטית ומוגבלת, אבל עם עומק דעת האמונה נעשית היא כללית. כמו שהיא אצל השי"ת.

2/2 נחמה ה' אלהי - אלהי רב

5

1. אין המדינה האושר העליון של האדם. זה ניתן להאמר במדינה רגילה. שאינה עולה לערך יותר גדול מחברת אחריות גדולה, שנשארו המוני האידיאות, שהן עטרת החיים של האנושיות, מרחפים ממעל לה, ואינם נוגעים בה, מה שאין כן מדינה שהיא ביסודה אידיאלית, שהקוק בהיותה תוכן האידיאלי היותר עליון שתוא באמת האושר היותר גדול של היחיד. מדינה זו היא באמת היותר עליונה בסולם האושר, ומדינה זו היא מדינתנו, מדינת ישראל, יסוד כסא ד' בעולם, שכל הפצה הוא שיהיה ד' אחד ושמו אחד, שזהו באמת האושר היותר עליון. אמת, שאושר נשגב זה צריך הוא לביאור ארוך כדי להעלות אורו בימי חושך, אבל לא מפני זה יחדל מלהיות האושר היותר גדול.

אלו אלהי רב

7

הגדולה היא אהבתי לכל היצורים, לכל המצויאות. תלילה לי להכניס בלבבי גם זיק קטן של משטמה, של שנאת הבריות. הנני מרגיש בקלא קרבי את אהבתי הגדולה לכל הבריות, וביותר מזה לבני אדם, ובמדה יותר עליונה לבני ישראל, ובכמה מעלות בקרש ליראי ד', לשומרי תורה ומצוה, וקל-נחמך לתלמידי חכמים. איני חפץ בפחיתת הכבוד של שום אדם. אני רוצה שהכל יתעלו, הכל יתפבדו, יתרוקמו ויתפארו. הנני צריך להפיר את תוכיות רצוני, את נקדת חפץ נשמתי, למען אבד לכונן את דרכי אך למעלה למעלה.

הייב יתן, אלהי רב

2

וכך הולך ומתגלה כהלכה ומתרומם ונשמע, מתוך אותן מעלות הקודש, קולה של התורה הגואלת. קולו של הכהן איש-החסד, של "תומיך ואוריך לאיש חסידך", "שלוחא דרחמנא ודשמיא ושלוחא דידך", אשר יורה משפטיך ליעקב ותורתך לישראל. "והאמין אברהם בד' וכו'" ונגש הכהן ודבר אל העם, "כי פקד ד' את עמו" ונחלתו, להודיע לבני בחיריו בחוניו, ולכל מלוא אפסי ארץ ודריה תבל ויושבי בה, גבורותיו אשר באמונת עתו וחוסן ישועותיו וכבוד הדר מלכותו, מתוך החיבה היתירה הנודעת, של גדלות התורה ועמקות ורחבות חכמתה ודעתה, של אוצר יראת ד' הטהורה העומדת לעד, והחמלה הגדולה והיתירה, אשר בהן גאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם. והיינו דאמר רבי אבא אין לך קץ מגולה מזה, ואכן ממקורה של התורה, באמתת גאוניותה וקדושתה, מופיעה ועולה זו ההודעה וההכרזה הנאדרה-בקודש, האומרת ליעקב ולישראל מה פועל אל, הנותן עז ותעצומות לעם ומחזיר שכינתו לציון, והיה העקוב למישור והרכסים לבקעה כי פי ד' דבר, הנותן הבעת אומר וחוות דעת אור תורתו הגואלת.

אלו אלהי רב

4

לכן קידוש השם היותר גדול שבהיסטוריה הוא מה שאנו חיים עלשיו: תקומת מדינת ישראל, חזרת עם ישראל למצבו הבריא. כשעם ישראל חולה, כל האנושות חולה. ספר נצח ישראל למהר"ל מעביר לנו את הזעזוע הזה: דע לך שגלות עם ישראל מארצו אינה העברת אוכלוסין לבדה; היא זעזוע של כל האנושות, כל העולם, כל העולמים, וכל עולמים שמעל העולמים. ישראל שהולך וחוזר עכשיו לבריאותו, - זהו קידוש השם היותר גדול, כדברי יחזקאל הנביא: "וקדשתי את שמי הגדול המהלל בגוים... וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם". נכון שבעם ישראל יש בעיות. בכל דבר במציאות העולם-הזה יש בעיות. אלא שיש לראות בעין פקוחה מהו הקבוע, מהו הנצחי, מהו המוחלט, ומה הם הדברים הקטנים והחולפים עליהם נתגבר, ושעליהם חייבים להתגבר, ולא באמירה לבדה ש"יהיה טוב". ודאי, יש לפעול ולעמול, אך אסור שהמבט על המאורעות ישוכש על-ידי קשיים צדדיים; אלה יחלפו במשך הדורות, ולא עוד אלא שפתרון של בעיות אלה, בעיות פוליטיות או צבאיות, רוחניות או-חינוכיות יופיע רק מתוך ההבנה המרכזית: מי אנונו ומה אנונו ומת קורה עכשיו איתנו.

גיאנת הירציה, גראזיה, א' 58

6

בישיבתנו, ענינו המיוחד הוא שאיפה לכל - בחולם, לכלליות האלוהית הגדולה ביותר. שאיפתנו היא לכל התורה כולה, שרק בכלליותה ובשלמותה היא "חמימה משיכת נפש". "מי ימלל גבורות ד' ישמיע כל תהלתו". "למי נאה למלל גבורות ד', למי שיכול להשמיע כל תהלתו" - אנו שואפים לכל! כל התורה כולה; כל כלל-ישראל כולו, כל נשמות ונפשות ישראל, כל הצדיקים, הבינוניים והרשעים, שראשי התיבות שלהם הוא צבורי"; כל ארץ-ישראל מתוך הכרת הקדושה שמקיפה את כולה.

גיאנת הירציה, גראזיה, א' 227

8

ואמנם עוד עקר שני יש בכונת החסידות, והוא טובת הדור, שהנה ראוי לכל חסיד שיחפון במעשיו לטובת דורו פלו לזכות אותם ולהגן עליהם, והוא ענין הכתוב (ישעיה ג, י): "אמרו צדיק פי טוב, פי פרי מעלליהם לאכלו" - שכל הדור אוכל מפרותיו. וכן אמרו זכרונם לברכה (בבא בתרא טו, א): "ה'ש ביה עץ" (במדבר יג, כ) - אם יש מי שמגן על דורו כעץ? ותראה שזהו רצונו של מקום, שיהיו חסידיו ישראל מזפים ומכפרים על כל שאר המדרגות שבהם, והוא מה שאמרו זכרונם לברכה בלולב ומיניו (ויקרא-רכה ל, יב): יבואו אלה ויכפרו על אלה; שאין הקדוש ברוך הוא חפץ באכזרין הרשעים, אלא מצוה משלת על החסידים להשתדל לזכותם ולכפר עליהם. וזה צריך שייעשה בכונת עבודתו וגם בתפלתו בפעל, דהיינו שיסתפלל על דורו לכפר על מי שצריך פירה ולהשיב בתשובה מי שצריך לה, וללמד סגוריא על הדור פלו.

גראזיה, א' 227